

III_h
Hell 3/2

Bruchstücke

von

in Ephemeriden gedruckten M.P.S.

2

Observatio Transitus Veneris facta Preenwichij. die 3 Junij 1769.

Nomina Observatorum.	Tubi.	Externus. Contactus.	Circumferentia Veneris appa- ret completa.	Filum lucidum Solis appareat. post Contactum.	Differentia Temporis inter Circumferen- tiam Veneris complete visam, et fi- lum lucidum Solis.
		H. I. II.	h. I. II.	h. I. II.	I. II.
Maskelyne	Reflectens. 2 ped.	7. 10. 58.	7. 28. 51.	7. 29. 23.	0. 52.
Hitchins	Refl. 6. ped.	7. 10. 54.	7. 28. 47.	7. 28. 57.	0. 10.
Hirst.	Refl. 2. ped.	7. 11. 11.		7. 29. 18.	
Horsley	Achrom. 10 ped.	7. 10. 44.	7. 28. 15.	7. 29. 28.	1. 10.
Dunn	Achrom. 3½ ped.	7. 10. 37.	7. 29. 28.	7. 29. 48.	0. 20.
Dollond	Achrom. 3½ ped.	7. 11. 19.		7. 29. 20.	
Nairne.	Refl. 2 ped.	7. 11. 30.		7. 29. 20.	

In Contactu Externo Observato differunt. 53".

In estimando Circumferentia Veneris Compl. 1. 13".

In Observando filo lucido limbi Solis. . . 51".

Observatio Transitus Veneris facta Preenwichij die 3. Junij 1769

Nomina Observatorum.	Tubi.	Contactus Externus.	Circumferentia Veneris appa- ret Completa.	Filum lucidum Solis apparet post contactu.	Differentia temporis inter Circumfe- rentiam Veneris complete visam, et filum lucidum Solis.
		H. M. S.	h. i. "	h. i. "	
Maskelyne	Reflectens 2. ped.	7. 10. 58.	7. 28. 31.	7. 29. 23.	0. 52"
Hitchins.	Reflect. 6. ped.	7. 10. 54.	7. 28. 47.	7. 28. 57.	0. 10.
Hirst.	Reflect. 2. ped.	7. 11. 11.	.	7. 29. 18.	.
Horsley	Achrom. 10. ped.	7. 10. 44.	7. 28. 15.	7. 29. 28.	1. 13.
Dunn	Achrom. 3½ ped.	7. 10. 37.	7. 29. 28.	7. 29. 48.	0. 20.
Dolland	Achrom. 3½ ped.	7. 11. 19.	.	7. 29. 20.	.
Nairne	Ref. 2 ped.	7. 11. 30.	.	7. 29. 20.	.

In Contactu externo observato differunt. 53."

In estimando Circumferentia Veneris compl. 1. 13

In observando filo lucido limbi solis ... 51."

5

Occultationes fixarum a Luna
Die 22 Januarii

$H. 11. 52'. 15''$ Arietis partem luna obscuram subivit.

Observationes novi Astri

1782.		Tempus verum			Ascens. recta			Declinatio Bor.		
Mensis & Dies		H.	M.	S.	G.	M.	S.	G.	M.	S.
Januar.	20	9.	48.	22.5	89.	38.	41.8			
	22	9.	36.	41.5	89.	34.	10.7	23.	43.	30
	24	9.	28.	1.5	89.	29.	54.7			
	25	9.	23.	44.6	89.	27.	46.6			
Febr.	1	8.	54.	15.7	89.	14.	14.2	23.	43.	23
	2	8.	50.	5.8	89.	12.	32.5			
	10	8.	17.	25.0	88.	59.	55.3			
	11	8.	13.	24.3	88.	58.	40.0			
	12	8.	9.	24.0	88.	57.	32.1			
	13	8.	5.	26.4	88.	56.	16.8	23.	43.	16
	14	8.	1.	27.2	88.	55.	1.4			
	15	7.	57.	28.3	88.	53.	38.6			
	16	7.	53.	31.9	88.	52.	26.1			
	17	7.	49.	35.6	88.	51.	30.7			
	21	7.	34.	3.7	88.	47.	57.7			
	22	7.	30.	15.3	88.	47.	6.4			
	23	7.	26.	26.0	88.	46.	28.7	23.	43.	12
	27	7.	11.	15.0	88.	44.	27.5			
Martius	2	6.	59.	58.1	88.	43.	26.8			
	4	6.	52.	32.0	88.	43.	3.8			
	5	6.	48.	49.9	88.	43.	3.4	23.	43.	6.
	13	6.	19.	35.6	88.	44.	39.3			
	14	6.	15.	39.3	88.	45.	1.4			
	15	6.	12.	20.7	88.	45.	23.9			

Ephem. 1786. Observationes Astronomicae

8

app. pag. in Observatorio Regio facta Tyrnavia Anno 1782
a. R. J. Francisco Tancher Astronomo Regio.
142 sq. Eclipses Satellitum Iovis.

Die 18. Martii

Immersio Satellitis I. h. 4. 57'. 30".

Die 29 Martii

Immersio Satellitis II h. 4. 53'. 37". crepusc. intensum.

Die 27. Maji

Immersio Satellitis I. h. 11. 58'. 26". Falsis bonae.

Die 13 Julii

Emergio Satellitis II. h. 10. 6'. 37". Tempus pacatum.
A. R. J. Laninger ex Orphanotroph. Joseph. tubo Dioptr. au.,
gente 34 vicibus h. 10. 7'. 50".

Die 20 Julii

Emergio Satellitis III. h. 10. 16'. 11". Falsis bonae.
A. R. J. Laninger h. 10. 16'. 56".

Die 21. Julii

Emerg. Satellitis I. h. 10. 50'. 19". Caelo nonnihil vaporoso.
D. Laninger h. 10. 50'. 46".

Die 6 Augusti

Emergio Satellitis I. h. 9. 10'. 23". Falsis bona.

Die 22 Augusti

Emergio Satellitis I. h. 7. 32'. 50". crepusc. intens.
D. Laninger h. 7. 33'. 9".

Die 1 Septembris

Immersio Satellitis III. h. 7. 35'. 10". Dub.

XIV

Ephem. von 1791.

Appendix. Vened.

p. 301

X

Observationes. Astronomicae
 Latitudinum, et Longitudinum,
 Geographicarum, Regionum ^{Europae} Boreae
 maxime Borealiū, factae à Maximiliano Hell
 Anno 1768, et 1769 in Expeditione Literaria
 ad Polum Arcticum ^{causae} observati Transitus
 Veneris in Insula maris glacialis Wardgetius
 Anno 1769 die 3 Junii feliciter oblati.

Maximiliano Hell
 Astronomo Cæs. Regio Universitatis
 Vindobonensi.

Observationes Astronomicae, quas hic cum publico
 communes facio, excerptae sunt à Diariis meis à
 me conscriptis Anno 1768, et 1769 à me conscriptis per
 ad Polum Arcticum factae. — Haec eadem sunt, et attamen
 auctiores, quas redux Wardgetius Hafniam, Illustrissimo
 et celeberrimo Societati Regia Scientiarum Hafnensi
 Anno 1770, sua in Acta inserendas tradideram, et
 in quibus nonnullas retulit in ^{excellent} suo opere ^{cel. J. Bugge} Astronomus Regius
 edito sub titulo: Observationes Astronomicae Annis Hafnensibus,
1781. 82. et 83. in Instituto in observatorio Regio Hafni-
ensi.

Causa autem, cur observationes has meas tam sero
 cum publico communes faciam, ea unica est, quod haec
 Tomo III, Expeditionis meae Literariae ad Polum
 Arcticum, quem Anno 1778 vulgandum sperabam,
 interenda fuerint, quae autem Exeditio Literaria
 in ~~tribus~~ tribus Tomis à me edenda: Causa facta No.
 1773 infelicissima Dissolutionis Societatis J. E. S., cuius
 ego Membrum sum: in publicum prodire non potuit. —

J.

Hac enim Dissolutione Societatis AEST effectum est, ut
officiū mei Astronomicū, et laborum meorum Astronomico-
rum Sociis et Adjunctis, quos Societas suis sumptibus
aluerat, omnibus destitutus, et penitus privatus fuero,
mihiq; uni, et Soli tam annua Ephemerides Astron. cal-
culanda, et typis edenda, quam observationes Astron.
instituénda, peragenda, et continuanda, quam etiam Com-
mercium liberorum cum Astronomis totius Europa-
e: imo et cum Sinensibus et Japanensibus in Sinis: habendum,
omnesque reliqui labores Astronomici, sine Sociis, et Adjunctis
Soli et amico perficiendi fuerint.

His in temporum angustiis ^{confutatus!} nihil mihi aliud Deliberas-
tum lapsus, quam aut officio Astronomi Cæs. Regii
valedicere, si nempe promissum Expeditionis mee
Librariæ vastum in tribus Tomis conscribendum opus
absolvendum vellem: aut, opus hoc suppressendum,
si Siliat officium Astronomi s. quo Stante Societate
Est adjunctis laborum suis funderer: s. porro Consi-
mandam decernerem. Hæc inter ^{hæc} fluctuans, prope-
nis, statui tandem, congruum fore divine circa me
Providentiæ s. que me has in circumstantias posuit: s.
si opus Expeditionis Librariæ Lexonerem, et tempus
faventiorum circumstantiarum prestolare, quibus à
divina Providentiæ donatus ⁺ operi huic vasto per-
ficiendo innumbere valerem. (*)

Defectu igitur solius temporis, et alii litterarii s: non
 sumptuum, ut plurimi ^{finister} arbitrabantur: opus hoc Expe-
ditiōis litterarie ad solum Archium, Anno quidem
 1770 à me elaborari ~~coepit~~ ^{coepit} coeptum, et factis Lex + Programmatibus
 Annorum in tribus Tomis in folio s: ut promiseram: s:
 typis edendum, seponendum, et hucusque imperfectum iam his mille
 servandum fuit in Seriniis meis litterariis, impensis à me 2000 flor.
 vel pro solo Tomo ^{in an. m. f. s.} in Lupa, et Mapas Geo-
graphicas ~~vel~~ ^{et aliis alijs} Tomo I^o ~~in~~ ⁱⁿ derenda. (xx)
 Ne ergo tamen laboribus meis litterariis occasione feliciter
 observati Transitus Veneris Anno 1770 ^{qui} editis primum Naplia,
 diu Vienna in Ekam. Anni 1773, atque Alam Lippia in Actis Studiorum prophati:
 à me per Act Archium Susceptis orbis litterarius penitus carens,
 hos s: qui ad perficiendam, et amplificandam Astronomiam, Geographiam

s: qui plurimi sunt: s: inspiciant. vivunt adhuc dum non
 nulli. Plurimissimi, et Excellentissimi Consiliarii Regii Maria
felicis memoria Maria Theresia, quibuscum Causam
hanc meam et coram, et in scriptis per plures, ac à Dissolutione
Societatis JESU annos, frequentissime, ardentissime que egi, -
Sed enim divina Providentia placuit, ut eorum corda, in
mea vota non flecterentur, in quorum manibus divina
Providentia ^{divina} fortes meas, et fata Societatis JESU posuit. posuerat.

(xx) Tomus I, qui Historicus inscribendus erat, potiore ex
 parte jam Anno 1773 s: Societati mea fatali: s: conscrip-
 tus erat, perfectus, et in foliis regali quatuor novis
magis geographicis, et septem aliis minoribus in foliis, cum
aliis triginta octo cupis, omnibus jam an s: meo sumptu:
in u-
 tis, et absolutis decorandus, et illustrandus, que omnia
in Annum decimum, et octavam, causam aut dixi: s: defectus
alii litterarii, et temporis, ad vasum hoc opus conscribendum
et edendum necessarii, in Seriniis meis sepulta jacent,
et ut publico destinatur. Cum infelix ergo Societas JESU
suppressione, suppressum quoque hoc opus meum in tenebris gemit.

Nauticam, Meteorologiam, & univ^{er}ſim ad Phyſicam ſpectant^{es}
 : Ipſe modum Fragmentorum & meis Diariis excerpto
 rum in Appendicibus noſtrarum Ephemeridum Aſtron.
 in Annoſ ſingulos ſucceſſive inſerendos ſtatuⁱ. (*)
 Pro hoc ^{igitur} Anno 1791 obſervationes Latitudinum &
Longitudinum Geographicarum Regionum Borealiū
Daniæ, Sueciæ, Norvegiæ, Laponiæ, & ſingularum hiſ
Regionibus adjacentium cum publico commun^{es} facio,
 prout haſum maximam partem ſocietati Regiæ Li^{ce}n
ſiarum Hafnienſi in Manuſcripto Anno 1770^t com^m
 municaveram, quæ hic habent.

1 die 18 Maj

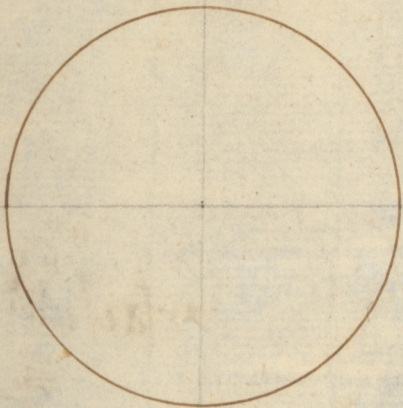
Prefatio
 in Manuſcriptum ſocietati R.
Hafnienſi 1770^t oblatum.

Chartas Geographicas etc. vide &

(*) Præter obſervationes transitus Venæ in ſiſula Wardochæ
 obſervatas, quæ Ephem. Vien. Aſtron. Vien. ad Annum 1772 in parte
 habentur, inſeritæ quoque ſunt diſſertationes ſequentes. Imo De
Parallaxi Solis ex transitu Venæ Anni 1769 obſervato in Ephem.
Anni 1773. & ſupplementum ejusdem diſſert. de Parallaxi Solis
 in Ephem. A. 1774. Theoria Nova Auroræ Borealis Ephem. Anni
1777.

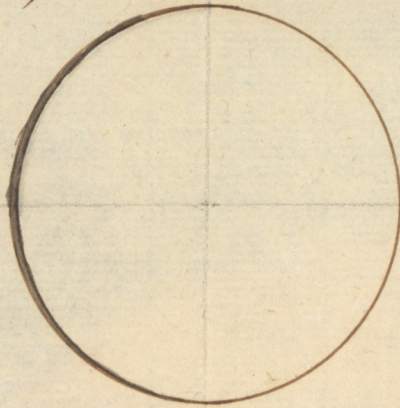
Phases Jovis prima cujusvis Mis die in partibus diametri 2000
item diametri apparentes, et Parallaxes horizontales ad Annum 1775.

1^a Januarij
Partes luminosae 1999.

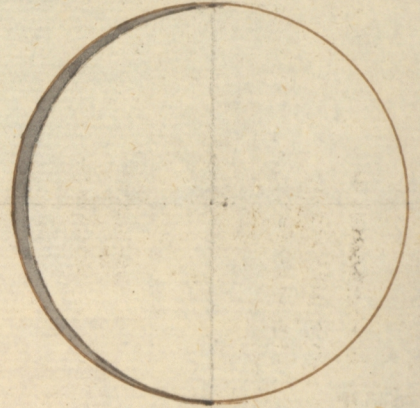
Paral. 5".1. Diam. 9".7

1^a Februarij
Partes luminosae 1974.

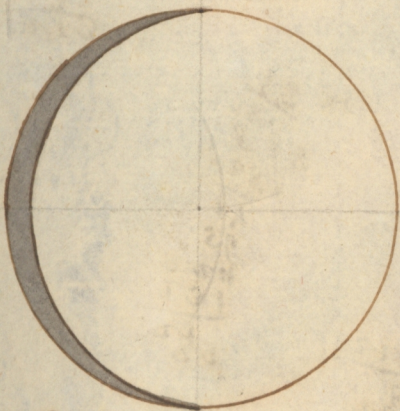
Paral. 5".1. Diam. 9".8

1^a Martij
Partes luminosae 1953.

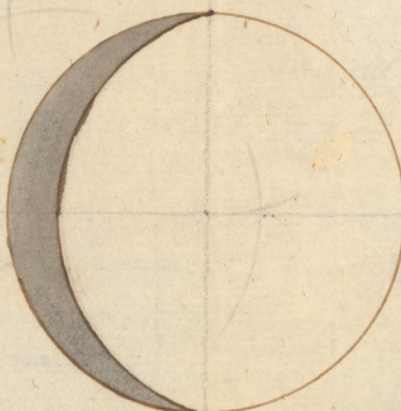
Paral. 5".2. Diam. 10".0.

1^a Aprilis
Partes luminosae 1874.

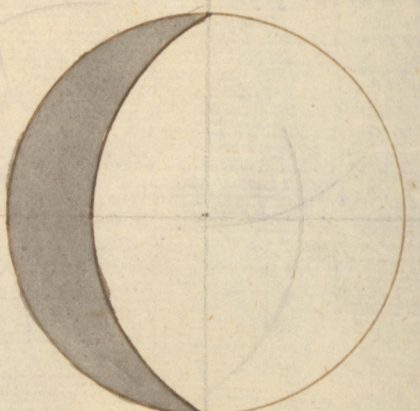
Paral. 5".2. Diam. 10".0.

1^a Maij.
Partes luminosae 1758.

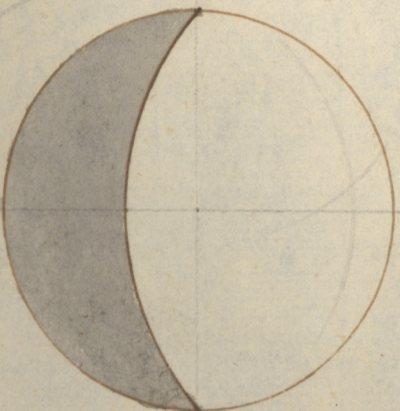
Paral. 6".0. Diam. 11".5.

1^a Junij
Partes luminosae 1588.

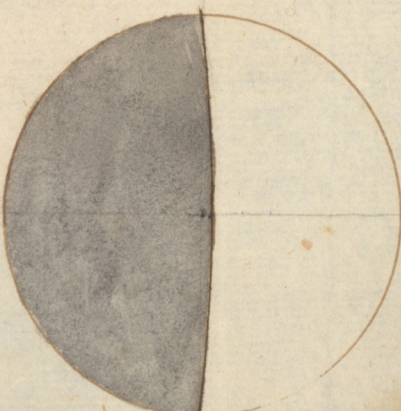
Paral. 6".9. Diam. 13".2

1^a Julij
Partes luminosae 1381.

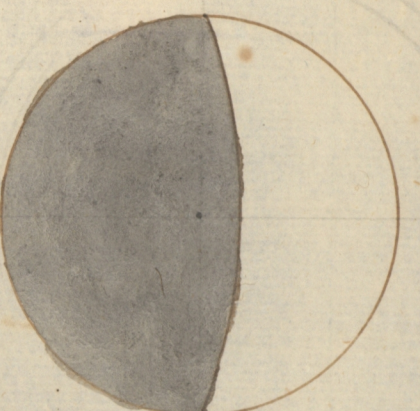
Paral. 8".3. Diam. 15".9.

1^a Augusti
Partes luminosae 985.

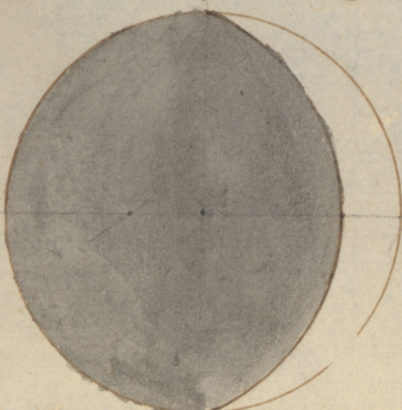
Paral. 10".9. Diam. 20".9.

1^a Septembris.
Partes luminosae 807.

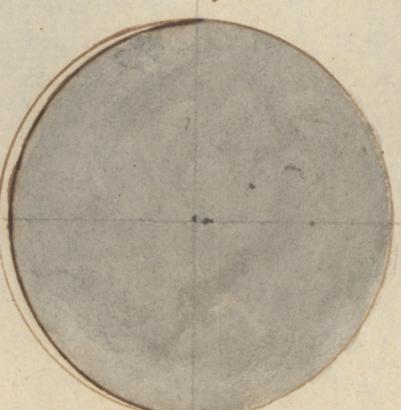
Paral. 15".8. Diam. 30".2

1^a Octobris.
Partes luminosae 291.

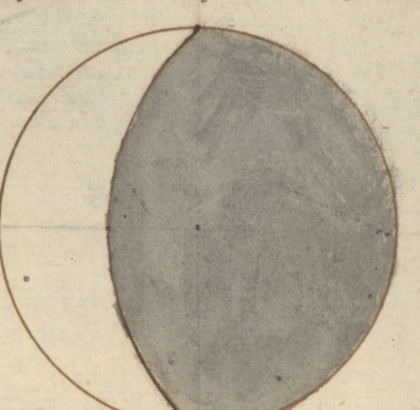
Paral. 25".6. Diam. 48".2.

1^a Novembris
Partes luminosae 43.

Paral. 31".3. Diam. 59".6.

1^a Decembris.
Partes luminosae 562.

Paral. 20".3. Diam. 38".8.

Ephemeriden von 1775.

(pag. 105.)

$$\frac{25}{21} \frac{2}{3}$$

$$85-8$$

$$\frac{206}{22}$$

$$\begin{array}{r} 21 \\ 231 \\ 229 \\ 54 \\ 14 \\ 88 \\ 56 \\ 14 \\ 88 \\ 56 \\ 14 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18.5 \\ 85.8 \\ 20.4 \\ 27.4 \\ 27.4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 213 \\ 52 \\ 50 \\ 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40 \\ 240 \\ 24 \\ 24 \\ 24 \\ 24 \\ 24 \\ 24 \end{array}$$

J.

Eph. v. 1797.

Appendix, Praefatio

p. 305 seq.

86/100

30

Lakitudines Geographicae

Locorum Fimmarchiae, Nordlandiae, Norwegiae
et Sueciae observationibus Astronomicis
Definitae
à Maximiliano Hell

Societati Regiae Scientiarum Hafniensi

oblatae die 18 May 1770.

Chartas Geographicas Norwegiae et Nordlandiae, quae ad Annum usque
1761 et 1763, quibus bina emendationes à cel. J. Wangersteinio in publ.
cum prodire, plurimis, ijsque gravissimis deformatas erroribus
nemo mirabitur, qui novit, Regiones hae boreales methodo
Geometrica, atque Astronomica nondum ~~sub~~ accurate definitas
fuisse; Quae enim à Nautis circum litora harum Regionum navi-
gantibus definita habentur ^{loca} causa et methodi rudioris, et instrumen-
torum, et maxime distantiarum à litoribus, estimatione tantum
definitarum nimium quantum à veris aberrant; celeberrimi Romani
ejusque heredum maxima sane in emendanda Geographia merita
nemo ignorat, attamen si ^{loca} Charta Romaniana, Norwegiae, Nordlandiae,
et Fimmarchiae cum mess per iter arcuum facilis dimensionibus
conferantur, horrendum, quantum à veritate aberrare conperiantur. Ex Gr.
Christianiae, ~~ubi~~ urbis primaria Norwegiae Latitudo Romano est
63. 34. quam tamen non majorem reperi 59. 40. 58. Nidrosiam
sive Trontheimium Romanus ponit sub Latitudine 63. 24. quam ego
reperi 63. 26. 12. Wardoehusium à me definitum est sub Lat.
tudine 70. 22. 36, quod Romano est sub paralelo 70. 40. + Romano
Nordcap Limes Europae ad boream ultimus finitur sub Latitu-
dine 71. 40. cujus ego latitudinem non majorem reperi 71. 11. 50.
Romanus ergo urbem Trontheimium borealiorem facit 1. 58. seu
triginta fere miliaribus germanicis, quam reapse latus ius geo-
graphicus verus exposcat, et si latus respectivum urbis Tronthei-
mensis cum Promontorio Europae ultimo, Nordcap dicto, con-
feramus, extensionem terrarum inter Nordcap, et Trontheimium
contractionem in chartis Romanianis reperimus 1. 29. id est, 22
miliaribus germanicis; atque ea ratione caetera omnia in chartis
Romanianis ^{de} deformata, et perturbata habentur, ut ^{haec} ~~ma~~ Charta Roma-
niana supponere omnino haberi possint chartis Regionum Asiae, et
America ~~parum admodum~~ lucusque orbis liberato ^{non} incognitarum gentibus.
Neque tamen ex his Romani erroribus arguere licet, Vires eruditos
et in omni Matheos parte egregie versatos, quibus Dania nunquam
non abundavit, utilissimam hanc Geographiam partem, aut neglexisse
gentibus, aut ositantur pertractasse, Danuis certe Dania, et priore, et
hoc cumprimis leuto viros longe exercitatissimos, quorum egregia in
Geographiam merita, usque nunc obli- ~~ta~~ erudito parum cognita, quia
adhuc plerumque in manuscriptis ~~re~~ latitantia, ad immortalis eorumdem laudem

(*) vide Notam (a)

Comprimis cel. Domini
Holm

Suo tempore, ut faciendum est, in usum producenda sunt publicum. Quanta celeros inter in describendis Regionibus totius, Regibus Sævis Subjectis menta fuerint cel. D. Melchioris Rami argumenta sunt luculentissimo vnde supra indicata charta ^{Domini} Wangenstæmii, laboribus manuscriptis cel. D. Rami, ut quidem orbitas, tanquam fundamento superstructa. Prima harum Anno 1761 in publicum edita Norvegiæ complectitur unius, Jam, atque in parte septima Nordlandiæ, et Finnmarkiæ. Loca Norvegiæ spectando eorum Litem geographicum, à meis haud multum dissentientem reperi dimensionibus, indicio fuit, chartam hanc esse ~~per~~ chartis manuscriptis cel. D. Rami atque ex eorum dimensionibus, quibus cura definiendum hinc hinc in Norvegiæ et Nordlandiæ comissa est, constructam esse, contra vero eam partem chartæ Wangenstæmianæ, quæ Nordlandiæ et Finnmarkiæ exhibet, ut plenam erroribus, ita laboribus cel. Melch. Rami nequaquam superstruit. Altera à D. Wangenstæmii charta No 1163 edita eam totam partem Norvegiæ complectitur quam AG Gerhards diunt. Quoniam doctissimo Schönbergio de huius mappis animadversione digna videantur, videri possunt in elegante ejusdem, et eruditione plena Dissertatione celebris, in Actis Societatis Regiæ Scientiarum Norvegiensis ad No. 1762. inserta.

In Dissertatione mea de Frankla Venetiæ ante discum Solis Wodachusij nuper oblato duodecim recensui articulos: in Expeditione literaria ad Solum Arcticum Typis denda: pertractandos. Hos inter octavo loco habetur sequens: Observationes Astronomicæ multarum Latitudinum locorum Finnmarkiæ, Nordlandiæ, Norvegiæ, et Sueviæ, corrigendis, corrigendisque harum Regionum mappis geographicis deservientes, eaque etiam Actis Societatis Regiæ Scientiarum Halliensis insertenda. Has igitur sequentibus paginis, complexus, tanquam fundamentum constructionis proposui, ut charta mea geographicæ subinde in publicum edenda superstructa intelligantur.

horum Regionum
(*) Adnotas) ha mappæ
jam Anno 1772 an
inscriptæ adhuc in ser
nias meis libraris
deservantur, suo tempore
cum publico communicandæ

Sunt autem hæc Latitudines à me per iter Arcticum oblata ope Quadrantis cel. Domini Viebuhr, quo is in itinere Arabico eundem in finem usus est, Quadrans isthic à cel. D. Tobia Mayern, Professore Mathematicæ Göttingæ Astronomo longe exercitatissimo constructus habetur, et vel ideo ad usus geographicos aptissimus; Radius Quadrantis duorum est pedum, Limbus ex aurichalis ductis binis Circulis concentricis intervallo unius digiti, à se invicem distantibus, in gradus singulos, et graduum dena minuta prima exactissime et scrupulose divisus habetur; inter binos hos circulos tabo mobili applicatus habetur Nonius, quo singula minuta prima, in singula 30^a Secunda in utroque circulo subdividuntur; Divisio autem hujus Nonij tam sensibilis est, ut ab exercitato observatore singula 15^a Secunda tuto estimari possit. Machina totius Quadrantis, unâ cum fulcro in ferro solido componitur ratio autem constructionis adeo comoda est, ut intra hora quadrantem Machinamentum ad usum observationis componi, atque intra hora quadrantem dissolvere, suasque in thecas almararias recondi possit; ipse Quadrans scissimam habet thecam ligneam, in qua ita solida, et dextre firmatur, ut à lapsu etiam graviore nullo omnino quadrantis vitium timendum sit. Tubus atque portæ minores Quadrantis theca hæretica, itemque ferramenta fulcrum, hoc pedes in formam item recondita habentur theca.

Instituto ^{Wardhusfii} & multiplici examine Quadrantis Wardhusfii repen, Deviatio-
nem axes tubi a puncto Nonagesimi $1. 30''$, qua distantias a Vastie
Quadrans exhibet majores vero, seu altitudines minores, tunc autem
deviationis constructionis, et usus Quadrantis eandem atque invariabilem
semper mori debere ex ejusdem Quadrantis descriptione in Expeditione
literaria suo producenda tempore manifestum fiet. Quapropter eandem hanc
etiam Deviationem a me in calculis tutissime retinere posse facile intel-
ligitur.

Methodum observandi eam adhibere debui, quam circumstantiis et locorum,
et temporum admittit. Liliis: metiendo distantias apparentes Limbi Solis
Superioris culminantis; ^{per verticem} neque enim aliam adhibere licuit Mensibus
Janio, Julio, et Augusto, quibus iter Waddachius Dronthemium faciendo
Sole supra horizontem fore continuo vegante, Stella fixa in conspicua
erat; Dronthemiam autem Hassniam usque ^{inter facies} eff. m. fixas jam hinc
aliquot noctu jam conspicuas observare licuisset, causa tamen et caeli
pluvij, et maxime itineris per ad duas hor. v. alpes difficilissimi, et pro,
prati methodo hac abstinentum erat omnino; evenit enim lapidissime
ut complura milliana alpes scandendo pedibus conficere coactus,
frange corporis vires quiete necessaria restaurando fuimus.

ad complura milliana alpes scandens
fracte corporis vires quiesce neceffaria reftaurando fuerim.
Effi autem Latitudines ifte methodo Solis culminantis, definita ha-
beantur, has tamen plerasque, maxime ⁱⁿ eodem loco plures obtine-
ram ⁱⁿ intra limitem is secundum certas, atque adeo ad ufus Geogra-
phicos fufficientiffime accuratas arbitror, propterea, quod Elementa
calculi, ubi Refractio, error Astronomicus, atque Solis Declinatio Scrupu-
lofe à me et inqurifita, et definita habeantur. (*) M.

observationibus, et calculis subjungo Elementum Latitudinum
omnium à me observatarum, in quo locus paucis ^{adjectum} signum $\dagger$
indical, Latitudinem ex observatione non quidem in loco ipso, $\dagger$
sed adeo prope locum signatum factam, ut error reductionis loci
observationis ad locum $\dagger$ indicatum 30 Secunda vix exquare possit.

Alque his observationibus, tanquam basi et fundamento innitentur
charta nova geographica Fenniae, Nordlandiae, et Norvegiae
à me subinde construenda, et sapientissimo Regiae Societatis
Linciiarum iudicio, Vienna, ut primum licuerit, submittanda.

11. *Latitudines haec omnes, in terra ꝑ: ut ajunt: ꝑ: firma, hoc est, in
Littoribus ipsis, aut insulis factae sunt, non autem in Navi navigando,
Nam stante ^{in anchoris} Navi majore ꝑ: qua prope littora navigabam: ꝑ: cymba minore
cum ~~duo~~ Quadrante, et ceteris instrumentis, atque locis, perumque circa
horam gravi aut io ma matutinam ad ipsa littora, et aut insulas toties
vehebar, quoties in terra firma observationes ^{tam} Astronomicae, quam physicae
mihi faciendae erant, ubi erant, observationes latitudinum, — Declinationes
Aeas magneticae: quas methodo mihi peculiari faciebam:) — Observationes,
et dimensiones decrepantiae, seu imminutionis maris; — Collectiones
rerum naturalium, ubi facere herba, conchilia &c: quibus in Navem majorem
devehis, inter navigandum occupaber, partim elaborandis, partim in ordi-
nem redigendis, partim disquirendis. —*

Transit al Xthumia 43 orient.
 Xthumia ab Hafnia 1. 31
 Transit Hafnia a fine 0. 58. orient.

Holmia 1. 2. 55.
 Hafnia 11. 4
 Hafnia ab Holmia 0. 21. 51
 Laurvig ab Holmia 0. 30. 52
 Laurvig ab Hafnia 9. 1. 11
 reclus 8. 45 = ob tubul d'horas

31. 26.
 31. 36
 31. 0.
 30. 13.
 124 15
 31. 4.
 30 52
 18

Ex Eclipsi Luna medi 50. 18 ab Holmia
 Ex latelichibus medi 50. 52 ab Holmia
 34
 Ex omnibus medi 30. 35 ab Holmia
 Hafnia 21. 51
 Laurvig ab Hafnia 8. 44
 reclus 8. 45

8 12 4 1.
 31 16 4
 31 28
 30. 26. 30. 36.
 28.

31 36
 28. 19 10
 3 10
 1 38
 29. 57
 30 40
 13
 21
 30 18
 210

33 2
 28. 19
 4 40
 2 21
 30 40

9. 20. 45.
 9 20. 28.
 9 41. 27.
 7. 39. 1.
 7. 30. 56.
 11.

9. 20. 23.
 41.
 42
 18
 54
 18 06

16 12 31
 6 20
 9 14
 9 15
 20 26
 16 8
 16 168

15 15
 6 15
 9 15
 21 18
 8 8
 16 8

36.
 6 14 20.
 3
 24
 6 56 26
 4
 6. 06. 2
 20. 2

54 9 20 21 54.
 2. 10. 15.
 9. 20. 23.
 26.
 9. 20. 64
 1 41. 27.
 7. 38. 36.
 13 7

21. 052
 8. 37
 29 422
 22
 24
 56
 23. 28
 66. 32

29612
 29052
 59224
 148680
 17029612
 1259224
 5623391824
 62942211
 58844
 34911
 29422
 55298
 29422
 8844
 58844

3. 21 119.
 21 052.
 67
 33.
 4
 834. 20052
 856
 126312
 105260
 164416
 17920512
 837 1
 1674
 1180
 837
 2535
 837
 2511
 2411

29612
 537
 198384
 88836
 236896
 24776344
 16
 2
 32
 25185232
 2 bögen 502
 612 45.
 12.
 4. bögen 20. 33
 21. 24.
 39. 6
 19- 9 20. 33.
 17.
 16.
 24.
 19
 12
 9. 11

28462
 29422
 298400
 29422
 261498.
 21. 303
 8 56
 29. 863
 1524
 1104
 2

29422
 9. 45 3.
 5. 18 47.
 6. 26. 16.
 25185232
 21052
 50370464
 1259222
 25185232
 50370464
 530199504064/21.3
 24476344
 49552688
 34642624
 24776344
 98962800
 24776344
 74329032

29422
 9. 45 3.
 5. 18 47.
 6. 26. 16.
 25185232
 21052
 50370464
 1259222
 25185232
 50370464
 530199504064/21.3
 24476344
 49552688
 34642624
 24776344
 98962800
 24776344
 74329032

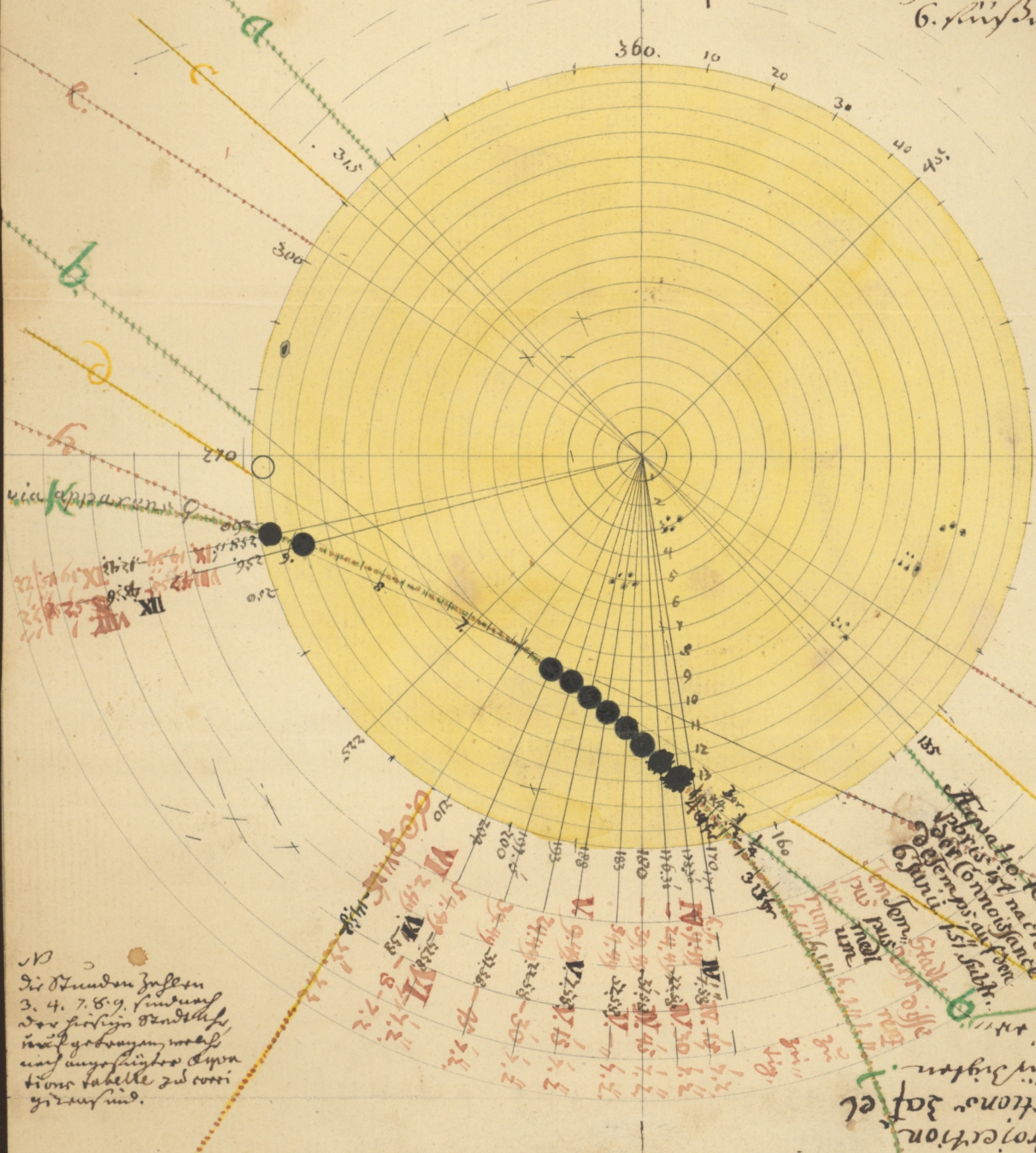
29422
 537
 198384
 88836
 236896
 24776344
 16
 2
 32
 25185232
 2 bögen 502
 612 45.
 12.
 4. bögen 20. 33
 21. 24.
 39. 6
 19- 9 20. 33.
 17.
 16.
 24.
 19
 12
 9. 11

Disquendum ergo restat an
 non in hoc
 meis num aro cel. de la Lande
 calculis lateat, quod per
 communicationem calculorum nostrum
 suo faciendam tempore palebit.

Paralactische Vorstellung des Vorübergangs der Venus vor der Sonne den 6. Junii 1767, von D. Hoffman Ob. Alex. Commis. zu Dresden observirt

Vergleichen Linien der Venus Lauf
zu einander, und die in der Mitte
der Projektion, und oberfläch.

I. also auf der Projection Tafel mit einem
6. Junij 1767 in Tubo coelesti

Curva Veneris
in projectione per
Solis discum trans-
eundo trajectoriae
descriptae demon-
stratio.

a. ecliptica ejus
cum verticali
angulus.
h. 9. 49 temp. ver.
b. orbitae Q. temp.
temporis inclina-
tio ad eclipt. 8. 8
ejus angulus
cum verticali.
c. ecliptica ex
ejus per terrae
gyrationem mu-
tatur angulus
cum verticali.
d. orbitae Q.
una cum mutatur
situs erga ver-
ticalem.
e. k. Veneris via
apparitionis, exte-
rior gyratione in
ecliptica cum
verticali mutato
angulo, prognata
curva, a paralac-
tica trajectoria.

Die Stunden Zahlen
3. 4. 7. 8. 9. sind um
den firligen Bändel
mit gebunden, weil
aus angehängter Cy-
clum Tabelle zu corri-
giren sind.

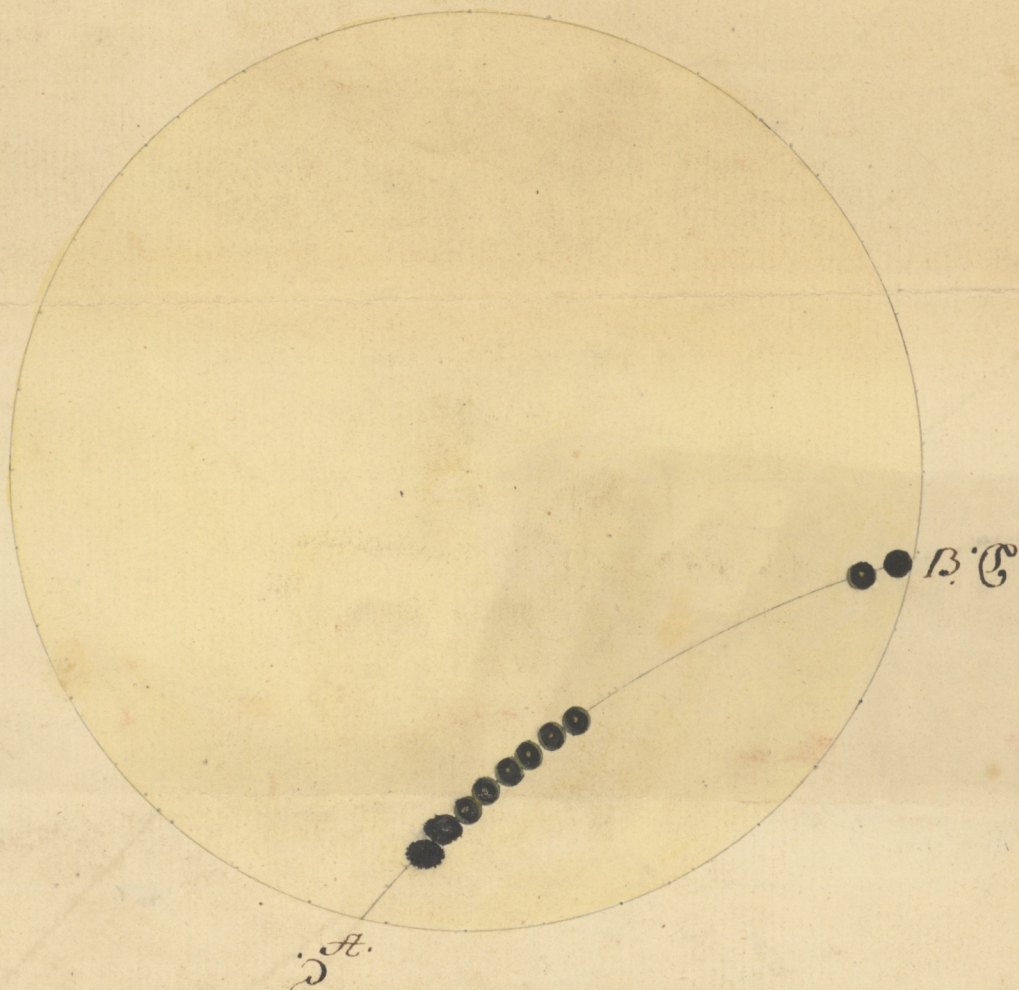
59. Diameter Q. d. 6 Junii 1767.
Diameter Od. Junii 31. 36. Durchmesser 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. Semidiameter

horariu trajectoria
l. hora.
4 1/2 3/4

1. 15. Diameter Q. wie ihn Horro-
cicus und alle bisher angenommen
gehabt.

II. also ist die Projection
auf der Projectione Tafel
mit einem 6. Junij 1767
in Tubo coelesti
auf der Projectione
Tafel mit einem 6. Junij 1767
in Tubo coelesti

III. also die eigentliche Erscheinung, wie es in der Natur geschehen ist
 und mit bloßen Augen oder durch ein Tubum terrestrem
 zuschauend, von A. nach B. zu.

Original der Beobachtung
 in Ephemer. von 1762, App. pag. 8249.

Walso, von C. nach D. hat es gesehen, wenn man
 durch ein Tubum celestem geschaut hat.